

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ

ชื่อหลักสูตร การปลูกผักสวนครัวในกระถาง
จำนวน ๖ ชั่วโมง

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

การจัดการศึกษาต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ส่งเสริมสนับสนุนจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเองให้มีการฝึกอบรมอาชีพในชุมชน เพื่อเป็นการเสริมสร้างทักษะใหม่ (New Skill) เพิ่มสมรรถนะ (Upskill) หรือทบทวนทักษะ (Reskill) ให้แก่ประชาชน อาทิจิตอาสา อาชีพเกษตรกร อาชีพค้าขาย อาชีพบริการชุมชน อาชีพหัตถกรรม อาชีพอุตสาหกรรม เพื่อเป็นเครื่องมือในการยกระดับทักษะความรู้ ช่วยประชาชนลดรายจ่ายในครัวเรือน สามารถประกอบอาชีพหลักหรือเป็นอาชีพเสริมให้แก่ครอบครัวได้ และส่งเสริม สนับสนุน สร้างโอกาสให้เกิด Soft Power เพื่อเปิดโอกาสในการต่อยอดสร้างมูลค่า และ สร้างรายได้ รวมทั้งการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาต่อยอดศิลปะ วัฒนธรรม ภาษา และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้ เป็นที่รู้จักทั้งในประเทศและต่างประเทศ อาทิจิตอาสา ด้านการท่องเที่ยว/งานเทศกาลประเพณีไทย ด้านดนตรีและศิลปะ ด้านวรรณกรรม/หนังสือ ด้านสินค้าและบริการรวมทั้ง การใช้พื้นที่เป็นสถานที่เรียนรู้วัฒนธรรม ศิลปะ และประวัติศาสตร์ต้องมุ่งเน้นการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ให้สามารถประกอบอาชีพ สร้างรายได้ที่มั่นคงและมั่นคง

การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเองของ สกร.ระดับอำเภอ เพื่อตอบสนองนโยบายดังกล่าว จึงต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นการปฏิบัติจริง เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากผู้มีประสบการณ์ในอาชีพโดยตรง ผู้สอนเป็นวิทยากรที่มีความรู้ ความสามารถ และเป็นผู้ประกอบการในอาชีพนั้น ๆ ให้มีความสำคัญต่อการประเมินผลการจบหลักสูตรที่เน้นทักษะ ความสามารถ และการมีผลงาน ชิ้นงาน ที่ได้มาตรฐานออกสู่ตลาดได้ การพัฒนาหลักสูตรอาชีพ จึงต้องปรับใหม่โดยการพัฒนาให้ครบวงจร ประกอบด้วย ช่องทางการประกอบอาชีพ ทักษะของอาชีพ การบริหารจัดการ และโครงการอาชีพพร้อมแหล่งเงินทุน และให้ผู้เรียนที่เรียนจบจากหลักสูตรอาชีพมีความมั่นใจว่าจะสามารถประกอบอาชีพสร้างรายได้ ได้อย่างแท้จริง จึงขอให้สถานศึกษาที่นำหลักสูตรที่ได้พัฒนาแล้วนั้น นำมาคัดเลือกให้เหมาะสมกับความต้องการของพื้นที่ และนำไปอนุมัติใช้ในการจัดการเรียนการสอนต่อไป

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
หลักสูตรการปลูกผักสวนครัวในกระถาง	
ความเป็นมา	๑
จุดประสงค์การเรียนรู้	๑
กลุ่มเป้าหมาย	๑
ระยะเวลา	๑
เนื้อหาหลักสูตร	๑
การจัดการเรียนรู้	๒
สื่อการเรียนรู้	๒
การวัดและประเมินผล	๒
การจบหลักสูตร	๒
เอกสารหลักฐานการศึกษาที่จะได้รับหลังจากจบหลักสูตร	๒
การเทียบโอน	๒
โครงสร้างหลักสูตร การปลูกผักสวนครัวในกระถาง	๓
แบบทดสอบก่อนเรียน	๗
ใบความรู้	๘
แบบประเมินผลงานผู้เรียน	๑๐
แบบทดสอบหลังเรียน	๑๑

หลักสูตร การปลูกผักสวนครัวในกระถาง จำนวน ๖ ชั่วโมง กลุ่มอาชีพ เกษตรกรรม

๑. ความเป็นมา

การปลูกผักสวนครัว เป็นอาชีพเกษตรกรรม ที่ทำได้ง่าย สำหรับบริโภคและจำหน่าย ในครัวเรือน และพื้นที่ว่างในบริเวณบ้าน หลากหลายชนิดไม่จำเป็นต้องหาซื้อจากท้องตลาดแต่สามารถปลูกเองที่บ้านได้ โดยกรรมวิธีการปลูกที่ไม่ยุ่งยากเรียกว่าผักสวนครัวปลูกลงในกระถางได้ผลผลิตไวกินในครัวเรือนได้เป็นอย่างดีลดภาระ ค่าใช้จ่ายได้อย่างต่อเนื่องแต่ไม่เหมาะจะปลูกค้าขายเพราะใช้บริเวณมาก ซึ่งการปลูกผักสวนครัวนั้น เพื่อสร้าง ภูมิคุ้มกัน ความพอประมาณ ความพอเพียง เน้นปลูกเพื่อกินเอง เหลือกก็จำหน่าย สร้างรายได้ต่อไป

๒. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง ในเรื่องหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ (การปลูกผักสวนครัวในกระถาง)
๒. ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม และปลูกฝังปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตให้อยู่บนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง
๓. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้มีทักษะการประกอบอาชีพสร้างรายได้ในการปลูกผักสวนครัวในกระถางได้ เป็นอาชีพเสริมและทำงานใช้พื้นที่ไม่มากและสามารถปลูกในครัวเรือนได้

๓. กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชนทั่วไป

๔. ระยะเวลา

ระยะเวลาตลอดหลักสูตร จำนวน ๖ ชั่วโมง

๑. ภาคทฤษฎี จำนวน ๒ ชั่วโมง
๒. ภาคปฏิบัติ จำนวน ๔ ชั่วโมง

๕. เนื้อหาหลักสูตร

๑. ความสำคัญในการประกอบอาชีพการปลูกผักสวนครัวตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ (การปลูกผักสวนครัวในกระถาง)
๒. พื้นที่การปลูกผักได้สมควรเป็นพื้นที่ที่อยู่ใกล้แหล่งน้ำ เช่นบ่อน้ำขุดบ่อน้ำธรรมชาติแม่น้ำคลองอ่างเก็บน้ำคลองชลประทานหรือแนวส่งน้ำชลประทาน

๓. ชนิดของพืชผักส่วนใหญ่มีความต้องการน้ำสูงโดยเฉพาะหน้าแล้งที่อากาศแห้งและอัตราการระเหยน้ำสูงกว่าฤดูอื่นๆ จำเป็นต้องมีน้ำเพียงพอเพื่อให้ผักสามารถเติบโตจนถึงฤดูการเก็บเกี่ยว
๔. ชนิดของพันธุ์ผักสวนครัวในกระถางที่ปลูกในพื้นที่ชุมชนที่เหมาะสมแก่การเพาะปลูก
๕. การเตรียมแปลงปลูกผัก เตรียมปลูกผัก และวัสดุอุปกรณ์ในการปลูกผัก
๖. วิธีการและขั้นตอนการปลูกผัก ของแต่ละพันธุ์ผักตามความเหมาะสม
๗. ระยะเวลาในการปลูกผักชนิดต่างๆ
๘. การคำนวณระยะเวลาในการเก็บเกี่ยวและการดูแลรักษาพืชผักที่ปลูกได้
๙. การเก็บผลผลิต
๑๐. การประชาสัมพันธ์และการจำหน่าย

๖. การจัดการเรียนรู้

- ๑ . ศึกษาจากเอกสารและภูมิปัญญา
- ๒ . ฟังวิทยากรบรรยายให้ความรู้
- ๓ . การศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้
- ๔ . แลกเปลี่ยนเรียนรู้
- ๕ . ทำใบความรู้และใบงาน
- ๖ . ฝึกปฏิบัติด้วยตนเองเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง
- ๗ . ฝึกปฏิบัติจริงและทดสอบผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้

๗. สื่อการเรียนรู้

- ๑ . สื่อเอกสารประกอบการเรียนรู้ (หลักสูตรวิชาชีพ)
- ๒ . ภูมิปัญญาท้องถิ่น

๘. การวัดและประเมินผล

๑. การทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน
๒. การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ

๙. การจบหลักสูตร

๑. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๒. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๓. มีผลงานที่มีคุณภาพจึงจะได้รับวุฒิปัตร์

๑๐. เอกสารหลักฐานการศึกษาที่จะได้รับหลังจากจบหลักสูตร

- ๑ ทะเบียนคุมวุฒิปัตร์
๒. วุฒิปัตร์ ออกโดยสถานศึกษา

๑๑. การเทียบโอน

.....-

โครงสร้างหลักสูตร การปลูกผักสวนครัวในกระถาง

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล	ชั่วโมง	
						ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑. ช่องทางการประกอบอาชีพ การปลูกผักสวนครัวในกระถาง	๑. บอกความสำคัญการเห็นช่องทางของการประกอบอาชีพ การปลูกผักสวนครัวในกระถาง ๒. บอกความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพได้ ๓. บอกและหาพื้นที่ปลูกที่เหมาะสมได้ ๔. บอกทิศทางการประกอบอาชีพได้	๑. ความสำคัญในการประกอบอาชีพการปลูกผักสวนครัวตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ (การปลูกผักสวนครัวในกระถาง) ๒. พื้นที่การปลูกผักได้ดีควรเป็นพื้นที่ที่อยู่ใกล้แหล่งน้ำ เช่น บ่อน้ำ ชุดบ่อน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ คลอง อ่างเก็บน้ำ คลองชลประทาน หรือ แนวส่งน้ำชลประทาน ๓. ชนิดของพืชผักส่วนใหญ่มีความต้องการน้ำสูง โดยเฉพาะหน้าแล้งที่อากาศแห้งและอัตราการระเหยน้ำสูงกว่าฤดูอื่นๆ จำเป็นต้องมีน้ำเพียงพอเพื่อให้ผักสามารถเติบโตจนถึงฤดูการเก็บเกี่ยว ๔. ชนิดของพันธุ์ผักสวนครัวในกระถางที่ปลูกในพื้นที่ชุมชนที่เหมาะสมแก่การเพาะปลูก	๑.๑ ผู้เรียนศึกษาข้อมูลจากเอกสารสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของจริงสื่อบุคคลในชุมชนเพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และใช้ในการประกอบอาชีพที่มีความเป็นไปได้ในชุมชน ๑.๒ ผู้เรียนวิเคราะห์พื้นที่ที่เหมาะสมในการปลูกผักและสามารถเลือกประกอบอาชีพได้ในชุมชนจากข้อมูลต่างๆ ๑.๓ ผู้เรียนศึกษาดูงานในสถานที่กรณีศึกษาแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ในอาชีพที่ตัดสินใจเลือกปลูกผักชนิดใด ๑.๔ ครูผู้เรียนและผู้รู้ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับทิศทางการประกอบอาชีพการผักสวนครัวในกระถางในรูปแบบที่เหมาะสมกับตนเอง	๑ . สื่อเอกสารประกอบการเรียนรู้ (หลักสูตร วิชาชีวการปลูกผักในกระถาง) ๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่น	๑. การทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน ๒. ใบความรู้ ๓. การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ	๑.๑๕ นาที	-

โครงสร้างหลักสูตร การปลูกผักสวนครัวในกระถาง

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล	ชั่วโมง	
						ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๒. ทักษะการประกอบอาชีพ การปลูกผักสวนครัวในกระถาง	๒.๑ สามารถเตรียมการประกอบอาชีพการปลูกผักสวนครัวในกระถาง	๒.๑ การเตรียมแปลงปลูกผัก ๒.๒ การเตรียมปลูกผัก และวัสดุอุปกรณ์ในการ ปลูกผัก ๒.๓ วิธีเตรียมแปลงปลูกผัก ๒.๔ วิธีปลูกผัก ๒.๕ วิธีการและขั้นตอนการปลูกผัก ของแต่ละ พันธุ์ผัก ความเหมาะสม และระยะเวลาในการปลูกผักชนิดต่างๆ	๒.๑ ทบทวนความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับชนิดพันธุ์ผักที่จะปลูก ๒.๒ อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ๒.๓ จัดผู้เรียนไปศึกษาดูงานในแหล่งเรียนรู้ชุมชนพร้อมจดบันทึก ๒.๔ จัดทำแผนการเรียนรู้ ๒.๕ ดำเนินการจัดการเรียนรู้ และฝึกทักษะอาชีพตามหลักสูตรและตามแผนการเรียนรู้ ๒.๖ ครูและผู้เรียนร่วมกันจัดกระบวนการเรียนรู้ ๒.๗ จัดบันทึกผลการเรียนรู้ ๒.๘ ดำเนินการวัดและประเมินผลตามที่หลักสูตรกำหนด ๒.๙ ผู้เรียนปฏิบัติจริง	๑ . สื่อเอกสารประกอบการเรียนรู้อ (หลักสูตรวิชาชีพการปลูกผักในกระถาง) ๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่น	๑. การทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน ๒. การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ	๑๕ นาที	๔ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร การปลูกผักสวนครัวในกระถาง

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล	ชั่วโมง	
						ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๓. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการปลูกผักสวนครัวในกระถาง	๑.สามารถบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการปลูกผักสวนครัวในกระถาง ๒.สามารถวางแผนการจัดการปลูกผักสวนครัวในกระถาง ๓.สามารถควบคุมคุณภาพผลิตผักที่ปลูกได้อย่างเหมาะสม ๔.สามารถโฆษณาประชาสัมพันธ์การจำหน่ายดี	๑.การคำนวณระยะเวลาในการเก็บเกี่ยวและการดูแลรักษาพืชผักที่ปลูกได้ ๒.การควบคุมมาตรฐานของผลผลิต ๓.การเก็บผลผลิต ๔.การประชาสัมพันธ์และการจำหน่าย	๑. การบริหารจัดการการผลิตให้ผู้เรียน -สำรวจและศึกษาพันธุ์ผักให้เหมาะสมกับระยะเวลาปลูกและการใช้ประโยชน์ของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ ๒. การบริหารจัดการผลผลิตและการเก็บผลผลิตจากสถานการณ์จริง	๑ . สื่อเอกสารประกอบการเรียนรู้ (หลักสูตรวิชาชีพการปลูกผักในกระถาง) ๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่น	๑. การทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน ๒. การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ	๑๕ นาที	-

โครงสร้างหลักสูตร การปลูกผักสวนครัวในกระถาง

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล	ชั่วโมง	
						ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๔. โครงการ ประกอบอาชีพ การปลูกผักสวน ครัวในกระถาง	๑. บอกความสำคัญของ โครงการประกอบอาชีพการ ปลูกผักสวนครัวในกระถาง ๒.บอกประโยชน์ของโครงการ ประกอบอาชีพการปลูกผัก สวนครัวในกระถาง ๓. บอกองค์ประกอบของ โครงการอาชีพการปลูกผัก สวนครัวในกระถาง ๔. บอกการประเมินความ เหมาะสมและสอดคล้องของ โครงการอาชีพการปลูกผัก สวนครัวในกระถาง	๑. ความสำคัญของ โครงการ ๒. ประโยชน์ของโครงการ ๓. องค์ประกอบของ โครงการ ๔. การเขียนโครงการ ๕. การประเมินความ เหมาะสมและสอดคล้อง ของโครงการ ๖. การพัฒนาโครงการ และนำไปใช้ประโยชน์	๑. จัดให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากใบ ความรู้เรื่องความสำคัญของ โครงการอาชีพประโยชน์ของ โครงการอาชีพองค์ประกอบของ โครงการอาชีพแล้วจัดกิจกรรมการ สนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลความ คิดเห็นเพื่อสร้างแนวคิดในการ ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ ๒. จัดให้ผู้เรียนศึกษาสาระข้อมูล จากใบความรู้เรื่องตัวอย่างการ เขียนโครงการอาชีพที่ดีเหมาะสม และถูกต้องพร้อมจัดการอภิปราย เพื่อสรุปแนวคิดเป็นแนวทางในการ เขียนโครงการอาชีพที่ดีเหมาะสม และถูกต้อง ๓. จัดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการเขียน โครงการอาชีพ ๔. กำหนดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการ ประเมินความเหมาะสมและ สอดคล้องของโครงการอาชีพ	๑ . สื่อเอกสาร ประกอบการเรียนรู้ (หลักสูตรวิชาชีพการ ปลูกผักในกระถาง) ๒. ภูมิปัญญา ท้องถิ่น	๑. การทดสอบ ก่อนเรียน-หลังเรียน ๒. การประเมินผล งานระหว่างเรียน จากการปฏิบัติ	๑๕ นาที	

แบบทดสอบก่อนเรียน

๑. ข้อใดคือความหมายของ “พืชผักสวนครัว”

- ก. ผักที่ปลูกไว้เพื่อประดับบ้าน
- ข. ผักที่ปลูกไว้เพื่อแจกเพื่อนบ้าน
- ค. ผักที่ปลูกไว้เพื่อรับประทานในครัวเรือน

๒. พืชชนิดใดที่นิยมเพาะต้นกล้าก่อนนำไปปลูกในกระถาง

- ก. พริก
- ข. ผักบุ้ง
- ค. สะระแหน่

๓. สถานที่ใดเหมาะสมกับการปลูกผักพืชสวนครัวในกระถางมากที่สุด

- ก. มีร่มใหญ่จากต้นไม้ใหญ่
- ข. อยู่ห่างไกลจากที่พักอาศัย
- ค. ใกล้ที่ซักและแหล่งน้ำ

๔. ดินที่เหมาะสมกับการปลูกพืชผักสวนครัว ควรมีลักษณะอย่างไร

- ก. ดินที่กักเก็บน้ำได้ดี น้ำซึมผ่านได้ยาก
- ข. ดินที่มีเนื้อดินร่วนซุย มีอินทรีย์วัตถุมาก
- ค. ดินที่มีหน้าดินตื้น มีอินทรีย์วัตถุน้อย

๕. เม็ดพันธุ์ผักลักษณะใดที่ควรคัดเลือกไว้ขยายพันธุ์

- ก. เมล็ดที่อ่อนนุ่ม
- ข. เมล็ดที่แก่จัด เนื้อแน่นแข็ง
- ค. เมล็ดที่มีลักษณะเบา

ใบความรู้

การปลูกพืชผักสวนครัวในกระถาง

๑) รู้จักพืชผักสวนครัว

พืชผักสวนครัว หมายถึง พืชที่ปลูกเพื่อใช้ในการปรุงอาหาร ซึ่งสามารถแบ่งลักษณะการนำมาประกอบอาหารได้ ๔ ประเภท ดังนี้

๑. ใช้ผลเป็นอาหาร เช่น แตงกวา มะเขือเทศ พริกหวาน
๒. ใช้ใบและลำต้นเป็นอาหาร เช่น ผักกาดขาว ตำลึง ผักคะน้า สะระแหน่
๓. ใช้ดอกเป็นอาหาร เช่น กะหล่ำดอก ดอกแค บร็อคโคลี่
๔. ใช้หัวหรือรากที่อยู่ใต้ดินเป็นอาหาร เช่น หอมหัวใหญ่ แครอท กระเทียม ขิง

๒) การขยายพันธุ์พืชผักสวนครัว

วิธีการขยายพันธุ์พืชผักสวนครัว มีหลายวิธีดังนี้

๑. การเพาะเมล็ด เป็นวิธีการนำเมล็ดพันธุ์พืชที่คัดเลือกพันธุ์แล้วมาหว่าน โรย หรือหยอดลงหลุมในภาชนะ กระถางหรือ แปลงเพาะที่เตรียมไว้ซึ่งก่อนที่จะเพาะเมล็ด ต้องเตรียมดินโดยดายหญ้าหรือวัชพืชให้หมดตากดินไว้ประมาณ ๒-๓ วัน แล้วย่อยดินให้ร่วนซุย จากนั้นใส่ปุ๋ยคอกผสมให้เข้ากัน แล้วนำไปใส่ในภาชนะ หรือแปลงเพาะที่เตรียมไว้

๒. การแยกหน่อหรือหัว เป็นวิธีการขยายพันธุ์พืชที่นิยมทำกันมาก เพราะจะทำให้พืชไม่กลายพันธุ์สามารถทำได้ รวดเร็ว และพืชเจริญเติบโตได้ดีกว่าเพาะเมล็ด พืชสวนครัว ที่ใช้หน่อหรือหัวขยายพันธุ์ เช่น หัวหอม กระเทียม ขิง ข่า

การขยายพันธุ์พืชโดยการแยกหน่อหรือหัว เป็นวิธีการนำหน่อหรือหัวของพืชที่คัดเลือกแล้ว มาปลูกลงในภาชนะ กระถางหรือแปลงเพาะที่เตรียมดินไว้ จากนั้นกลบดินและกดให้แน่น รดน้ำให้ชื้นเพื่อให้พืชแทงหน่อได้ง่าย

๓) การปลูกพืชผักสวนครัว

เมื่อพืชผักสวนครัวที่ปลูกเติบโตขึ้นสักระยะ เราต้องทำการย้ายต้นกล้าของพืชผักสวนครัวจากภาชนะกระบะเพาะ มาปลูกในกระถางที่เตรียมไว้ เพื่อให้พืชผักสวนครัวเจริญเติบโตต่อไป การย้ายต้นกล้าไปปลูกในกระถาง มีขั้นตอนการปฏิบัติดังนี้

๑. เตรียมดินในกระถางปลูก และขุดหลุมให้ลึกพอสมควร
๒. ใช้ช้อนขุดปลูกย้ายต้นกล้าโดยมีดินติดรากมาด้วย
๓. จับปลายใบของต้นกล้าลงในหลุมที่เตรียมไว้แล้วเกลี่ยดินกลบจากนั้นกดดินรอบๆ โคนต้นให้แน่น
๔. รดน้ำให้ชุ่มทั้งแปลง และทำเพิงบังแดดจนกว่าต้นกล้าจะแข็งแรง

๔) การบำรุงรักษาพืชผักสวนครัว

การบำรุงรักษาพืชผักสวนครัวอย่างสม่ำเสมอ จะทำให้พืชที่ปลูกไว้เจริญเติบโตและงอกงามได้ดี โดยมีหลักปฏิบัติดังนี้

๑. การรดน้ำควรรดน้ำในตอนเช้าและตอนเย็น โดยค่อยๆ รดน้ำให้ชุ่มชื้นแต่อย่าให้แฉะจนเกินไป เพราะจะทำให้รากเน่าได้

๒. การพรวนดิน ควรพรวนดินทุก ๆ ๗-๑๐ วัน โดยพรวนให้ทั่วทั้งกระถาง และพรวนให้ลึกพอสมควร แต่ควรระวังอย่าให้ถูกราก เพราะอาจทำให้รากขาดได้

๓. การใส่ปุ๋ยควรเลือกใส่ปุ๋ยให้เหมาะสมกับพืชโดยโรยให้ทั่วทั้งกระถางปลูกในปริมาณที่พอเหมาะแล้ว รดน้ำให้ชุ่มชื้นหลังจากใส่ปุ๋ยแล้วทุกครั้ง

๔. การกำจัดวัชพืช และศัตรูพืช ขณะพรวนดินควรถอนหรือเก็บวัชพืชออกให้หมด และควรทายหญ้าในกระถางปลูกอยู่เสมอ

๕. การเก็บเกี่ยวพืชผักสวนครัว การเก็บเกี่ยวพืชผักสวนครัวจะทำเมื่อผักเจริญเติบโตเต็มที่ ซึ่งมีข้อปฏิบัติดังนี้

๑. ควรเก็บเกี่ยวเกี่ยวผลผลิตตอนเช้าหรือตอนเย็น

๒. ควรใช้กรรไกรตัดกิ่งหรือมีดคมเก็บเกี่ยว เพราะจะทำให้พืชผักไม่ช้ำ

๓. หลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว ควรนำพืชผักไปแช่น้ำหรือพรมน้ำ เพื่อป้องกันผักเหี่ยว

แบบประเมินผลงานผู้เรียน

ชื่อ – สกุล.....

หลักสูตร..... กลุ่ม.....

คำชี้แจง : ให้วิทยากรประเมินผลงานของผู้เรียนตามหัวข้อที่กำหนดให้

ประเด็นที่ประเมิน	คะแนนประเมิน (๑๐ คะแนน)
๑. ความรู้ความเข้าใจเนื้อหาสาระ (๒๐ คะแนน)	
๑.๑ ทดสอบความรู้ความเข้าใจ	
๑.๒ สอบถามความรู้ความเข้าใจ	
๒. ทักษะการปฏิบัติ (๔๐ คะแนน)	
๒.๑ สังเกตการณ์ปฏิบัติในระหว่างการเรียนรู้การจัดกิจกรรม	
๒.๒ ประเมินโดยให้สาธิต	
๒.๓ แสดงขั้นตอนวิธีการปฏิบัติ	
๒.๔ ประเมินจากกระบวนการมีส่วนร่วม	
๓. คุณภาพผลงาน ผลการปฏิบัติ	
๓.๑ สังเกตผลงาน	
๓.๒ ตรวจสอบผลงาน	
๓.๓ มีความคิดสร้างสรรค์	
๓.๔ ผลการปฏิบัติว่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่	
รวมคะแนน (๑๐๐ คะแนน)	

หมายเหตุ การประเมินผลการจบหลักสูตรอาจดำเนินการได้ ดังนี้

- การประเมินระหว่างเรียน และเมื่อจบหลักสูตร
- ประเมินครั้งเดียวก่อนจบหลักสูตร

ทั้งนี้ เกณฑ์การจบหลักสูตร จะต้องได้คะแนนรวมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ จึงจะผ่านเกณฑ์
การประเมิน

ลงชื่อ

(

วิทยากร

)

แบบทดสอบหลังเรียน

๑. ข้อใดคือความหมายของ “พืชผักสวนครัว”

- ก. ผักที่ปลูกไว้เพื่อประดับบ้าน
- ข. ผักที่ปลูกไว้เพื่อแจกเพื่อนบ้าน
- ค. ผักที่ปลูกไว้เพื่อรับประทานในครัวเรือน

๒. พืชชนิดใดที่นิยมเพาะต้นกล้าก่อนนำไปปลูกในกระถาง

- ก. พริก
- ข. ผักบุ้ง
- ค. สะระแหน่

๓. สถานที่ใดเหมาะสมกับการปลูกผักพืชสวนครัวในกระถางมากที่สุด

- ก. มีร่มใหญ่จากต้นไม้ใหญ่
- ข. อยู่ห่างไกลจากที่พักอาศัย
- ค. ใกล้ที่ซักและแหล่งน้ำ

๔. ดินที่เหมาะสมกับการปลูกพืชผักสวนครัว ควรมีลักษณะอย่างไร

- ก. ดินที่กักเก็บน้ำได้ดี น้ำซึมผ่านได้ยาก
- ข. ดินที่มีเนื้อดินร่วนซุย มีอินทรีย์วัตถุมาก
- ค. ดินที่มีหน้าดินตื้น มีอินทรีย์วัตถุน้อย

๕. เม็ดพันธุ์ผักลักษณะใดที่ควรคัดเลือกไว้ขยายพันธุ์

- ก. เมล็ดที่อ่อนนุ่ม
- ข. เมล็ดที่แก่จัด เนื้อแน่นแข็ง
- ค. เมล็ดที่มีลักษณะเบา

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน

- ข้อ ๑ ค. ผักที่ปลูกไว้เพื่อรับประทานในครัวเรือน
- ข้อ ๒ ก. พริก
- ข้อ ๓ ค. ใกล้เคียงที่พักและแหล่งน้ำ
- ข้อ ๔ ข. ดินที่มีเนื้อดินร่วนซุย มีอินทรีย์วัตถุมาก
- ข้อ ๕ ข. เมล็ดที่แก่จัด เนื้อแน่นแข็ง